

SLOVAK
ANTI-DOPING
AGENCY

ZAKÁZANÉ LÁTKY VO VZŤAHU K LIEKOM A VÝŽIVOVÝM DOPLNKOM

Tomáš Pagáč/SADA TUE
Zuzana Ježíková/SADA výchova a vzdelávanie

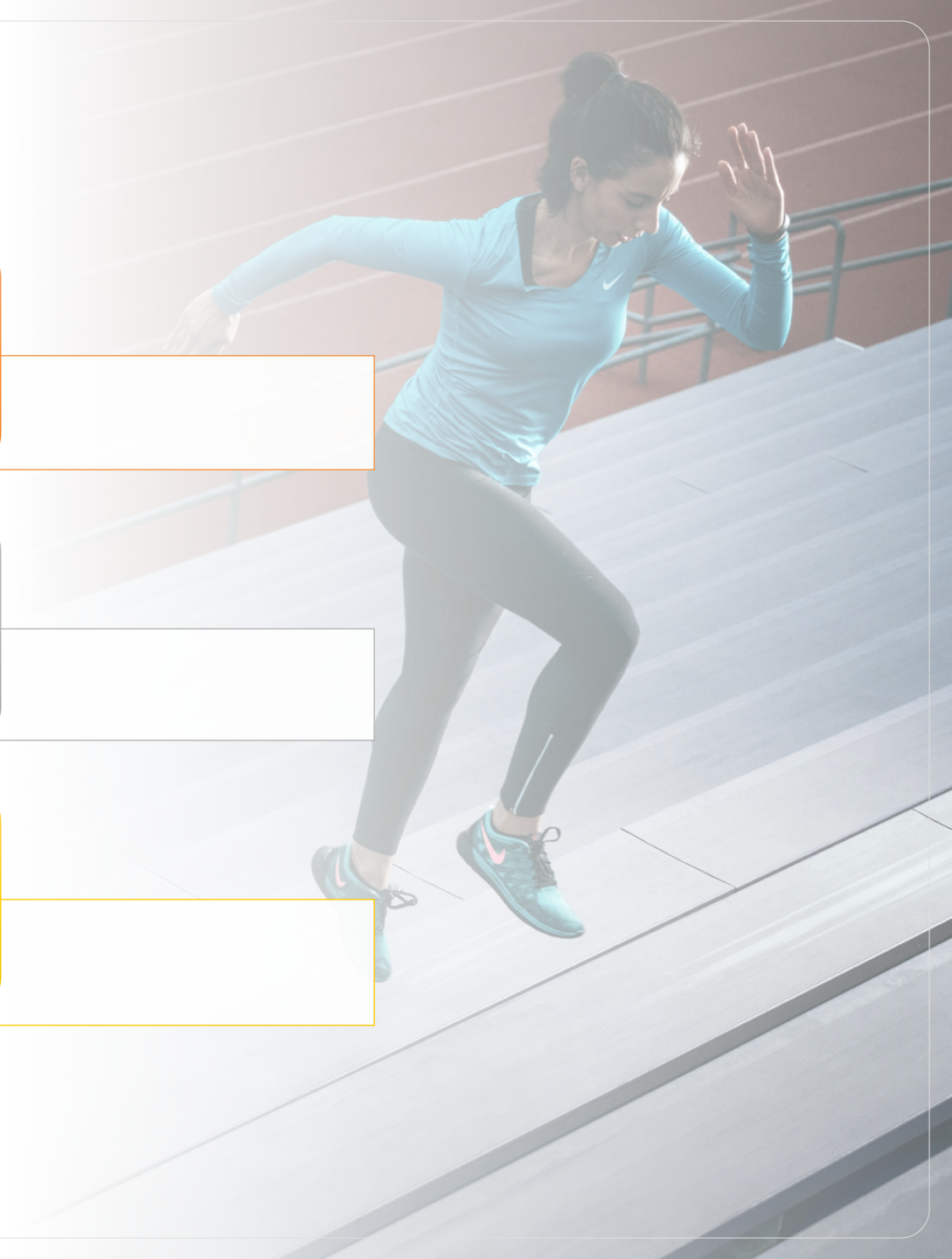
10. OKTÓBER, 2017

ZAKÁZANÉ LÁTKY

ZOZNAM zakázaných látok – WADA

VYHLÁŠKA MŠ SR č.17/2016 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam zakázaných látok a metód na účely dopingu v športe

ZÁKON č. 397/2015, ktorým sa na účely Trestného zákona ustanovuje zoznam látok s anabolickým alebo iným hormonálnym účinkom

ZOZNAM ZAKÁZANÝCH LÁTOK

WADA vydáva a aktualizuje ZZL minimálne raz ročne

Ako sa dostane látka do Zoznamu?

- Zlepšenie športového výkonu
- Ohrozenie zdravia
- Poškodenie myšlienky športového ducha

Rozdelenie Zoznamu

- Trvalo zakázané látky
- Látky zakázané počas súťaže
- Trvalo zakázané metódy
- Látky zakázané v určitých športoch

± official text of the *Prohibited List* shall be maintained by WADA and shall be published in English and French. In the event of any conflict between the English and French versions, the English version shall prevail.

This List shall come into effect on 1 January 2017

TRVALO ZAKÁZANÉ LÁTKY

S0.
Nezavedené
látky

S1. Anabolické
látky

S2. Peptidové
hormóny a
rastové faktory

S3. Beta-2
agonisty

S4. Hormonálne
a metabolické
modulátory

S5. Diuretiká a
maskovacie
látky

LÁTKY ZAKÁZANÉ POČAS SÚŤAŽE

S6. Stimulanciá

S7. Narkotiká

S8.
Kanabinoidy

S9.
Glukokortikoidy

ZAKÁZANÉ METÓDY

M1. Manipulácia
s krvou alebo
krvnými zložkami

M2. Chemická a
fyzikálna
manipulácia

M3. Génový
doping

Stimulanciá
(bupropión, kofeín,
nikotín, fenylefrín,
fenylpropanolamín,
pipradol, synefrín)

Narkotiká
(kodeín,
hydrokodón,
tramadol)

Glukokortikoidy

Beta-2
agonisty

2-etylsulfanyl-1H-
benzimidazol (bemitil)

MONITORING PROGRAM

LIEKY VS VÝŽIVOVÉ DOPLNKY

LIEK – je liečivo alebo zmes liečiv a pomocných látok, ktoré sú upravené technologickým procesom do liekovej formy a sú určené na ochranu pred chorobami, na diagnostiku chorôb, liečenie chorôb alebo na ovplyvňovanie fyziologických funkcií (§ 2 odsek 7 zákona

- Právny predpis: **Zákon č. 362/2011 Z. z**

VÝŽIVOVÉ DOPLNKY – sú potraviny na doplnenie prirodzenej stravy, ktoré sú koncentrovanými zdrojmi živín, ako sú vitamíny a minerálne látky alebo iných látok s výživovým alebo fyziologickým účinkom.

- Právny predpis: **Výnos Ministerstva pôdohospodárstva SR a Ministerstva zdravotníctva SR z 15. marca 2004 č. 608/2/2004 – 100**

VÝŽIVOVÉ DOPLNKY

Koľko naozaj viete o výživových doplnkoch, ktoré môžete použiť?

Ako opatrní ste keď si vyberiete jeden z nich?

Na rozdiel od liečiv, doplnky FDA ani iné štátne kontrolné orgány nehodnotia bezpečnosť a účinnosť pred tým, než sa predajú, takže nemožno počítať s tým, že vás ochránia pred nebezpečnými alebo pokazenými výrobkami.

www.zakazanelatky.sk

Prečo si myslíte, že budete potrebovať výživové doplnky?

Myslíte si, že dokážu zvýšiť hranicu vášho výkonu?

Užívate ich, pretože všetci ostatní ich používajú?

Naozaj si myslíte, že fungujú?

DANIEL KONČAL - AKO SÚVISÍ KONTAMINOVANÝ VÝŽIVOVÝ DOPLNOK S DOPINGOM?

Slovenský volejbalový reprezentant s dopingovým nálezom v dôsledku konzumácie kontaminovaného výživového doplnku objasňuje ako tento prípad ovplyvnil jeho športovú kariéru.

- ME 2015 vo volejbale – dopingový nález
- Zvýšená hodnota 19-norandrosterónu
- 9-mesačný dištanc (neúmyselné požitie)
- Kontaminovaná šarža výživových doplnkov
- **Zodpovedný je vždy športovec**

VÝSTRAŽNÉ ZNAMENIA ALEBO AKO ZNÍŽIŤ RIZIKO POZITÍVNYCH ANTIDOPINGOVÝCH VÝSLEDKOV

Vyhýbajte sa doplnkom,
ktoré majú na etikete
uvedené zakázané látky.

Vyhýbajte sa doplnkom
firiem, ktoré predávajú
produkty obsahujúce látky
zakázané v športe.

Vyhýbajte sa výrobkom
podporujúcim rast svalstva,
chudnutie alebo skvalitnenie
sexuálneho života či
„energetickým“ doplnkom.

Dávajte si pozor na firmy,
ktoré obchodujú s
výrobkami v ktorejkoľvek z
horeuvedených kategórií.

Dávajte si pozor na zložky
končiace na -ol, -diol alebo -
stene a zložky, ktoré
obsahujú veľké množstvo
čísel.

Vyhýbajte sa doplnkom, o
ktorých sa tvrdí, že môžu
predísť alebo vyliečiť
chorobu.

VÝSTRAŽNÉ ZNAMENIA ALEBO AKO ZNÍŽIŤ RIZIKO POZITÍVNYCH ANTIDOPINGOVÝCH VÝSLEDKOV?

Pozor na tvrdenia ako „najnovší vedecký objav“ alebo „tajný recept“ či „čo vám experti nepovedia“.

Pozor na tvrdenia, že produkt je „alternatívou k liekom na predpis“.

Stavajte sa skepticky ku „klinickým štúdiám“, reklamám s fotografiami doktorov a pod.

Pozor na bylinné produkty a výraz „čisto prírodné“.

Vyhýbajte sa produktom obsahujúcim veľké množstvo zložiek alebo také zložky, ktoré nepoznáte.

Vyvarujte sa produktov, ktoré neboli testované kvalifikovanou treťou stranou.

Vyvarujte sa „patentovaných zmesí“.

Vyhýbajte sa produktom, ktoré majú veľa nepriaznivých účinkov.

ABCD KLASIFIKÁCIA VÝŽIVOVÝCH DOPLNKOV

zoraďuje zložky výživových
doplnkov do 4 skupín na
základe vedeckých poznatkov
a iných praktických informácií

zohľadňuje či je produkt
bezpečný, legálny a účinný čo
sa týka zlepšenia športového
výkonu

účelom je zníženie rizika
porušenia antidopingových
pravidiel

SA
DV

zameriava sa skôr na
jednotlivé zložky ako na
konkrétne produkty resp.
značky

nedostatočná špecifikácia
dávky účinných zložiek na
obale, potenciál nežiaducich
interakcií medzi zložkami,
zvýšené riziko úmyselnej resp.
neúmyselnej kontaminácie

Australian Government

Australian Sports Anti-Doping Authority

A	Pod-kategórie	Príklady
- Užívanie v špecifických prípadoch (ideálne v súlade s protokolom) - Poskytované a povolené u športovcov (v súlade s protokolom)	Športové jedlo-špecializované produkty, ktoré sú zdrojom dôležitých živín v prípadoch, kedy je konzumácia jedla nepraktická.	Športové a iónové nápoje
		Športové gély
		Tekuté jedlá
		Proteín
		Športové tyčinky
	Lekárske suplementy-na liečbu klinických príznakov napr. diagnostikované nutričné deficiencie. Vyžadujú osobitné dávkovanie pod dohľadom odborníka.	Železo
		Vápnik
		Multivitamíny/minerály
		Vitamín D
		Probiotiká
	Doplnky na zvýšenie výkonu-priamo prispievajú k optimálnemu výkonu. Užívanie podľa protokolu pod dohľadom odborníka.	Kofeín
		B-alanín
		Bikarbonát
		Kreatín

B**Pod-kategórie****Príklady**

- Vyžadujú ďalší výskum, môžu sa podať športovcom napr. počas výskumu
- Poskytované športovcom v rámci výskumu a klinických testov

Potravinové polyfenoly-potravinové „chemikálie“, ktoré majú údajnú bioaktivitu (antiodačné a protizápalové účinky). Možno ich konzumovať vo forme jedla alebo izolovane.

Iné

Kvercetín

Čerešňový džús

Exotické bobule (acai, goji)

Kurkumín

Antioxidanty C a E

Karnitín

HMB

Glutamín

Rybie oleje

Glukóзамín

C**Pod-kategórie****Príklady**

- Minimálny dôkaz o ich priaznivom účinku
- Športovcom sa ako doplnok nepodávajú
- Môžu sa podávať individuálne v prípade schválenia

Produkty A a B kategórie-podávané mimo schváleného protokolu.

Ostatné-tie, ktoré nepatria do A, B ani D kategórie.

Vid' produkty A a B kategórie

Antioxidanty C a E

Karnitín

HMB

Glutamín

Rybie oleje

Glukóзамín

D	Pod-kategórie	Príklady
- Užívanie v špecifických prípadoch (ideálne v súlade s protokolom) - Poskytované a povolené u športovcov (v súlade s protokolom)	Stimulanty	Efedrín, strychnín, sibutramín
		Metylhexanamín (DMAA)
		1,3-dimetylbutylamín (DMBA)
		Iné rastlinné stimulanty
	Prohormóny a prekurzory hormónov	DHEA
		Androsténdión
		19-norandrosténión/-ol
		Ostatné prohormóny
		Tribulus terrestris a koreň Maca
	Prekurzor GH a peptidy-zvyknú sa predávať ako suplementy, avšak často ide o neschválené farmaceutické produkty	
	Beta-2-agonisty	Higenamín
	Iné	Glycerol
		Kolostrum

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ

Tomáš Pagáč/SADA TUE
Zuzana Ježíková/SADA výchova a vzdelávanie